N 100

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Sierpnia v. s. 1821 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Osoby przejęte czułością nad losem nieszczęśliwych greków, którzy opuścili ziemię oyczystą, domy i całe mienie, aby tylko mogli zachować życie własne i rodziny swoje, powzięły myśl otworzenia zapisów, na rzecz tych nieszczęśliwych wygnańców, tysiącami płynących do Odessy i Bessarabii.

Cesarz Jegomość, na przełożenie w tey rzeczy, uczynione Sobie przez Ministra spraw duchownych i narodowego oświecenia, Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jegomości Golicyna, pochwalając to przedsięwzięcie, z miłości bliźniego i ludzkości pochodzące, Naywyżey rozkazać raczył, wezwać stan szlachecki i kupiecki do uczęstnictwa w tém dobroczynném poświęceniu.

Xiążę Jmć Minister, czyniąc w tey mierze odezwę do JW. Litewskiego Gubernatora Wojennego, w zupełném zostaje przekonaniu, że podanie sposobności, chcącym bydź uczęstnikami dobroczynney ofiary, dla zostających bez opatrzenia greków, usprawiedliwi to oczekiwanie: iż jeżeli podobało się Opatrzności zaprowadzić ich do Rossyi i ocalić życie wpośród okropności śmierci; tém samém nie zostaną już zawiedzeni w nadziei, znalezienia gościnnego przyjęcia i pomocy w tém Państwie.

Stosownie do polecenia JW. Litewskiego Gubernatora Wojennego, danego Jaśnie Wielmożnemu sprawującemu obowiązki Gubernatora Cywilnego, Wileńskiemu Vice-Gubernatorowi, Radcy stanu i kawalerowi *Hornowi*, względem otworzenia w tuteyszey gubernii zapisów na rzecz greków; przyjęli na siebie trud przyymowania ofiar, od osob stanu slacheckiego, w mieście Wilnie mieszkających: JW. Rzeczywisty radca stanu *Römer*; od kupców i mieszczan tegoż miasta: Prezydent rady mieskiey *Poznański*; od urzędników w temże mieście: JW. Wileński Policmeyster Radca stanu *Szłykow*. W powiatach gubernii wileńskiey od osob stanu slacheckiego, Marszałkowie powiatowi i Obywatele od nich do tego wezwani; a w miastach powiatowych: od urzędników, kupców i mieszczan, policmeystrowie, horodniczowie, gdzie zaś ich nie ma, Kommisarze ziemscy.

Oto jest odezwa Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jegomości *Golicyna*, w teyże rzeczy wydana: „Wiadome są całey Rossyi okropne w Konstantynopolu wypadki. Wielka liczba jedney z nami wiary chrześcijan, dla uniknienia śmierci, udała się do Państwa Rossyyskiego. Tysiące nieszczęśliwych ofiar prześladowania, od marca teraźnieyszego, 1821 roku, szukają schronienia w Odessie i obwodzie Bessarabii. Wygnańcy gościnnie przyjęci, wysławiają miłosierdzie Monarchy, i chrześciańską dobroczynność tamecznych mieszkańców. Ale pomoc im czyniona, nie jest dostateczną dla opatrzenia tak wielkiey liczby rodzin, codzień się pomnażającey. W samém mieście Odessie, w miesiącu czerwcu, była ich liczba około czterech tysięcy osób: ratując życie własne, uczciwość żon i córek, utracili oni majątek cały. Tak smutny los braci naszey, sam przez się pomocy wzywa. Dobrzy Chrześcijanie w wierze i miłości, przyymą tę odezwę, i nie odmówią stać się uczęstnikami zapisow, na rzecz znaydujących się w Odessie i Bessarabii wygnańców Grecyi i Multan. „Ten, co ubogiemu daje, Bogu pożycza."

Pieniężne ofiary, w miarę ich zbioru, odsyłane będą dla rozdawania potrzebującym, do Gubernatora Wojennego Chersońskiego, i do Zarządzającego obwodem Bessarabii. Dnia 24 lipca 1821 roku.

Na oryginale podpisano: Xiąże *Alexander Golicyn.*

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 13 sierpnia.

Podług gazety senackiey teyże daty, przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane roku bieżącego:

Dnia 23 czerwca. Na przełożenie Rządzącego Senatu, przy uwolnieniu prezydenta 1go departamentu mińskiego sądu głównego, *Wincentego Wołłodkowicza*, na własną jego prośbę dla słabości zdrowia, od obowiązkow teraźnieyszych, Naywyżey mianowany prezydentem tegoż departamentu, *Ambroży Korsak*, były marszałek powiatu dziśnieńskiego.

Dnia 25 lipca. Dowódca 14tey dywizyi pieszey, jenerał porucznik, Xiążę *Chowański*, otrzymał rozkaz zasiadania w Rządzącym Senacie.

Dnia 28 lipca. Tobolskiemu gubernatorowi cywilnemu, radcy taynemu fan *Brinowi*, rozkazano zasiadać w Rządzącym Senacie.

Teyże daty. Tobolskim gubernatorem cywilnym mianowany rzeczywisty radca stanu, *Osipow*, sybirski poczt-dyrektor.

Teyże daty. Irkuckim gubernatorem cywilnym mianowany irkucki kommendant, jenerał major *Ceidler*, z przemianą rangi cywilney na woyskową, rzeczywistego radcy stanu.

Dnia 29 lipca. Kamerher dworu J. C. M. Xiążę Fryderyk *Lubomirski*, znaydujący się przy poselstwie w Wiedniu, mianowany wołyńskim vice-gubernatorem.

Teyże daty. Vice gubernator wiatski, radca stanu *Żmakin* i kamerjunkier radca kollegialny *Jermołajew*, mianowani, pierwszy kazańskim, a drugi wiatskim vice-gubernatorami.

Podług *Ruskiego Inwalida* z dnia 12 lipca, siostrzenica radcy taynego, Xiążęcia *Druckiego-Lubeckiego*, Panna *Genowefa Pusłowska*, mianowana Freyleyną dworu Nayjaśnieyszych Cesarzowych.

Kurs petersburski d. 9 sierpnia: dukat holl. nowy 12 r., 10, kop. stary 12 r.— Zmiana złota 2 r. 93 k. i 2 r. 92 k. Zmiana srebra 2 r. 83 kop. i 2 r. 82 k.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow: 6% assygn. - - po 101 } procentow.
5% brzęczącą monetą 76⅝ }

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 25 sierpnia.

Nayjaśnieyszy Cesarz i Król Jmć dekretami z daty 19 (31) z. m. udzielając JWW. *Węgleńskiemu* ministrowi przychodów i skarbu, tudzież *Netrebskiemu* radcy stanu, dyrektorowi jeneralnemu w kommissyi rządowey spraw wewnętrznych i policyi, na własne żądanie, uwolnienie od sprawowanych dotąd przez nich urzędów, raczył oraz nayłaskawiey mianować: pierwszego ministrem stanu, drugiego radcą stanu nadzwyczaynym. Z teyże samey daty dekretem, JW. *Koźmian*, dotąd radca stanu nadzwyczayny, został mianowany radcą stanu dyrektorem jeneralnym w mieyscu JW. *Netrebskiego.*

PRUSSY.

(z *Gaz. Warsz.*) *Berlin dnia 18 sierpnia.* Wielki Xiążę Rossyyski *Mikołay* przybył dnia 15 b. m. z małżonką swoją do *Potsdamu* z podróży przedsięwziętey do *Ems* i *Spa.*

Gdańsk, dnia 10 sierpnia. Cena zboża za granicą raz się podnosi, drugi raz spada. Nie można czynić żadney spekulacyi, tém bardziey, iż w Anglii, Francyi i Hollandyi piękne pokazują się urodzaje, a zapasy tameczne są jeszcze dosyć znaczne.

NIEMCY.

(z *Gaz. warsz.*) *Od brzegow Menu, dnia 14 sierpnia.* Na ostatniey sessyi seymu związku niemieckiego uchwalono między innemi, aby na dzień 1 października roku bieżącego ukończono urządzenie wszystkich korpusów woyska związkowego. Wspomniony seym odłożył obrady swoje do dnia 16 listopada.

Wracamy znowu (pisze *Dziennik Frankfortski*) do dawnych czasów Krucyaty. Professor *Krug* w *Lipsku* wydał odezwę do niemców, ziomków swoich, zachęcając ich, aby tworzyli towarzystwa, trudniące się zbieraniem składek pieniężnych dla młodzieży, która chce walczyć za oswobodzenie Grecyi. Baron *Dalberg* ogłosił, iż przychyla się do tego zamysłu, i wzywa Barona *Gagern*, aby zbierał składkę na wysłanie korpusu ochotników przez *Tryest* do Grecyi, i aby wyjednał u W. Xiążęcia Heskiego pozwolenie, iżby pierwszy oddział tego korpusu zebrał się w *Offenbach*, i przeszedł przez Bawaryą i Austryą.

Hamburg d. 11 sierpnia. Z powodu zmnieyszania się tuteyszych zapasów pszenicy, a małego jey dowozu, podniosła się jey cena o 5 a nawet 15 talarów na łasztcie. Sprowadzoną na dwóch okrętach z *Gdańska* pszenicę prędko rozkupiono. Zyto mnieyszy ma pokup; utrzymuje się atoli w jednakowey cenie. Owies można było dobrze przedać w tym tygodniu.

ANGLIA.

(z *Gaz. i Korr. Warsz.*) *Londyn dnia 7 sierpnia.* Podług ostatnich wiadomości z Irlandyi, Król miał dziś lub jutro przybydź do *Dublina.* Wszędzie uczyniono przysposobienia na przyjęcie jego. W *Dublinie* chciano po wylądowaniu ciągnąć pojazd jego jedwabnemi sznurami; lecz dla zbyteczney odległości zaniechano tego zamysłu. Port bowiem leży o 5 mil angielskich od miasta. Monarcha nie uda się tego roku do Szkocyi, lecz w roku przyszłym zabawi tam 3 miesiące.

Woysko angielskie wynosi 80,000 głów. Piechoty jest 108 batalionów wraz z gwardyą pieszą, a 28 półków jazdy. Kompania Wschodnio-Indyyska ma 15 półków piechoty, a 4 półki jazdy. Od 24 września woysko będzie zmnieyszone do 68,000. Dwa półki lekkiey dragonii zostaną zwinięte. Inne półki jazdy zmnieyszone będą dwoma szwadronami, a każdy batalion gwardyi i piechoty liniowey, dwiema kompanijami.

Dnia 10. Smierć Królowey Karoliny. Królowa angielska (*) która przez wypadki ostatnich czasów, przez swe cierpienia i los stała się światu znaną, już nie żyje! Zakończyła doczesne życie przeplatane przeciwnościami, d. 7 b. m. wieczorem o 25 minutach na 11stą, w wieyskiem swojém mieszkaniu zwanem *Brandenburg Hause*, na rękach dam swego dworu *Hood* i *Hamilton*, w obecności Lorda *Hood*, Pana *Wood* i syna jego, Xiędza *John Wood*, oraz Panów *Wilde*, *Lushington* i *Austin*, tudzież pięciu doktorów. Z licznych jey krewnych nikt nie był przy jey skonaniu. Zgon jey, który w zupełném zdaniu się na wolą Wszechmocnego nastąpił, pojednał wszystkich: naywiększi nawet nieprzyjaciele tey nieszczęśliwey Królowey, nie odmówią jey politowania. Przed śmiercią kazała jeszcze zawołać Pana *Wilde*, jednego z swych obrońców, i dodała do swego testamentu artykuł względem pogrzebu. Pierwszem jey życzeniem było, aby spoczywała w grobie w *Windsor* wraz z swą nigdy niezapomnianą córką, lecz późniey powiedziała: *Nie mogę się spodziewać, aby rząd pozwolił mey woli zadosyć uczynić; dla tego żądam bydź pochowaną w grobie obok mego oyca i braci, spoczywających w Brunświku.* Podpisawszy dodatkowy artykuł testamentu, mówiła jeszcze długo z Panem *Wilde.* Lekarze obawiali się, aby ta natężona rozmowa zbyt jey nie osłabiła; Królowa zaś odpowiedziała: *Dziękuję WPanom za dobre zamiary; lecz nie znacie mojego charakteru. Sądzicie, że mowa o mey śmierci nabawia mię niespokoynością; ale ja doznawszy tak mało przyjemnego życia, z upragnieniem wyglądam zgonu.* Podziękowała oraz swym przyjaciołom za okazaną troskliwość, żałując, iż dobroci ich nie może tak nagrodzić, jakby powinna. Oświadczyła, iż jest mocno przekonaną, że za kilka godzin przestanie potrzebować ich czułey troskliwości. Powiedziała nakoniec, że przebacza wszystkim swym nieprzyjaciołom, i umiera w pokoju ze wszystki-

(*) Karolina Amalija Elżbieta, *córka* Wilhelma Ferdynanda *Xięcia Brunświckiego, który w r.* 1806 *z odniesionych ran umarł, i X*iężniczki *angielskiey* Augusty, *siostry* Jerzego III, *urodziła się dnia* 17 *maja* 1768, *a* 8 *kwietnia* 1795 *zaślubioną została z swym wujecznym bratem, naówczas Xiążęciem* Wallii. *Po urodzeniu córki Xiężniczki* Karoliny *d.* 7 *stycznia* 1796, *żyła w rozłączeniu z mężem, a nakoniec od d.* 10 *sierpnia* 1811 *za zezwoleniem jego bawiła za granicą, zajęta po większey części podróżami. Dopiero po śmierci* Jerzego III. *w roku zeszłym powróciła mimo woli rządu do Anglii, chcąc się utrzymać przy swych prawach Królowey, z czego tak długa i zawikłana wynikła sprawa. Brała nauki od Pana* Campes, *i jako Xiężna* Wallii, *trudniła się wychowaniem ubogich dzieci. Słowa, które* Schiller *kładzie w usta* Maryi Stuart: „Brzydziłam się fałszywym „blaskiem, i mogę powiedzieć, iż jestem le„pszą, a niżeli o mnie sądzą.“ *Miała kiedyś do siebie zastosować.*

mi ludźmi. Zawoławszy do siebie Pannę służącą *Brune*, zapewniła że jey siostrze (*de Mont*), lubo od niey tak mocno na honorze skrzywdzoną została, z całego serca przebacza. Poleciwszy swą duszę Stwórcy w pokorze i ufności, wynurzyła nadzieją, iż na tamtym świecie znaydzie sprawiedliwość, którey jey na ziemi odmówiono. Od godziny 4 do 7 stopniami dogorywała. Ostatni środek (merkuryusz), którego dla jey ratunku probowano, nie uczynił żadnego skutku. (Gdy uporczywego zatkania wnętrzności żadne lekarstwo pokonać nie może, używają lekarze surowego merkuryuszu, nie jak właściwego lekarstwa, lecz jako ciała, które swą ciężkością mechanicznie kanał odchodowy otwierać zwykło). Chora, wpadłszy nakoniec w gorączkę i malignę, gadała wiele o swych nieprzyjaciołach. Co gdy wnet ustało, przybrała swóy właściwy i łagodny sposób mówienia. O godzinie 8 wpadła w krótkie drzymanie. Wkrótce potém oczy stanęły słupem, muszkuły stężały i powszechne odrętwienie nastąpiło, z którego już się nie ocknęła. Leżała więcey jak dwie godziny bez naymnieyszey przytomności, i dopiero o 25 minutach na 11stą bez żadnego znaku boleści ostatni oddech wydała. O godzinie wpół do 12 wyszedł biuletyn z doniesieniem o śmierci. Prócz osób wyżey wymienionych, z jey rodziny nikt nie był obecnym przy skonaniu. Xiężna *Kent* dowiadywała się jednak przed samą jey śmiercią o stanie zdrowia chorey. Ludzie jey, z którymi obchodziła się z nadzwyczayną łagodnością, są pogrążeni w głębokim smutku, a zwłaszcza młody *Austin* i *Langez* stary murzyn, który uspokoić się nie może. Mieszkańcy w *Hammersmith*, którym Królowa wiele dobrego świadczyła, nie prędko zapomną tak bolesney straty.

Panowie *Lushington* i *Wilde* udali się wczoray zrana do Lorda *Liverpool*, dla pokazania mu testamentu i odebrania rozkazów względem pogrzebu Królowey. Dotychczas wiemy tylko, że Lord *Liverpool* oświadczył, iż każe przysposobić eskadrę, która ma sprowadzić zwłoki Królowey do *Brunświku*. Exekutorami testamentu ustanowieni są: Panowie *Lushington*, *Wilde*, margrabia *Antaldi* i *Signor Felice*; dway ostatni są z *Pesaro*. Nadzwyczayna gazeta dworska ogłosiła śmierć Królowey w tych wyrazach: „Królowa po krótkiey, ale bolesney chorobie, przeniosła się do lepszego życia." W ogólności można powiedzieć, że wszystkie stronnictwa umilkły, i że nawet nieprzyjaciele Królowey litują się nad jey losem. W zachodniey części miasta, okna po większey części nawet w domach ministrów, były pozamykane okienicami; co większa, i w *Carlton-House* (mieszkaniu Króla), oprócz tylko domu Xięcia *Wellingtona*, który wyjechał, toż samo się stało. Wszystkie widowiska teatralne zamknięto. W godzinę po skonaniu Królowey wpuszczono wszystkich jey sług do pokoju, gdzie zwłoki leżały. Zmiana rysów twarzy była już tak wielka, iż niektórzy z jey ludzi wierzyć nie chcieli, aby to miała bydź ich zmarła pani. Trumnę wybito wewnątrz białym atłasem, na dnie położono atłasowy materac, a pod głowę podobnież atłasowe węzgłowie. Podług życzenia Królowey ubrano ją w prosty ubior z kryzą czyli kołnierzykiem i w zwyczayny czepek, po obwinięciu wprzód ciała woskowaném płótnem. Cynową trumnę przywieziono dziś rano do pałacu zwanego Brandeburgshaus, ciało zaś, które psuć się zaczyna, złożono w trumnę cedrową, którą Królowa za życia zamowiła u swego nadwornego stolarza *Bush*. Cynowa trumna nie jest jeszcze zalutowana. Pokóy, w którym leży ciało, wybito czarném suknem, a świece dzień i noc palić się będą. Niektórzy przyjaciele Królowey póty zostaną przy trumnie, póki sposób pogrzebu urządzonym nie będzie. Paradna zwierzchnia trumna już prawie skończona, pokryta jest karmazynowym axamitem; blacha w głowach trumny, antaby i gwoździe są złote, tak jak była paradna trumna przeszłey zmarłey Królowey. Podług wyraźney woli nieboszczki, nie stawiano jey na okazałym katafalku dla publicznego widzenia, i po włożeniu ciała, trumny nie otwierano.

Podług gazety *Kuryera* zwłoki Królowey zabierze okręt w *Harwich*. Okręty królewskie *Glasgow* i *Tyne*, oraz slop *Rosarie* odebrały rozkaz udania się z *Portsmouth* do *Harwich*, dokąd już popłynęły.

W niedzielę przed chorobą była Królowa w kościele, i okazywała wesołość. Zaziębiła się na teatrze pijąc podług jednych limoniadę, a podług drugich, jabłecznik.

Dnia 6 b. m. w nieobecności lekarzy, kazała się Królowa podnieść z łóżka, ubrać w ulubione swoje suknie, i posadzić na krześle. Zganili to lekarze, gdy weszli do pokoju. Rzekła im: *Mości Panowie! Służące moje dopełniły tylko rozkazu mojego; a chociażby to kilku godzinami życie moje skrócić miało, cóż to szkodzi? Możeż to wiele znaczyć, że dzisiay, lub jutro skończę cierpienia moje?* *Czemu chcesz WPan* (spytała się doktora *Holland*) *abym żyła? Dla mnie życie jest pasmem trosków i prześladowania. Szczęśliwszą będę na tamtym świecie, niż na tym.* Wspomniono jey, iż publiczna opinija to jey nagrodziła. Odpowiedziała: *Jakąż ztąd korzyść odniosłam? Mam zaiste czczy tytuł Królowey angielskiey; lecz czyliż nią jestem? Czyliż używam jey prerogatyw, władzy i dostoyności? Nie: jestem tylko prywatną osobą.*

Gdy d. 5 b. m. wieczorem pełnomocnicy Królowey mówili z nią o interessach światowych, jeden z nich radził, aby posłała umyślnego do Włoch dla zapieczętowania papierów, żeby się w ręce nieprzyjacioł jey nie dostały. *Cóż to szkodzi, chociażby wpadły w ich ręce?* (Odpowiedziała Królowa.) *Nie mam takich papierów, którychby widzieć nie mogli. Nie potrafią nic w nich znaleśdź, bo nic takiego w nich nie ma, ani było, coby charakterowi memu szkodzić mogło.* Pełnomocnik oświadczył, iż lubo o tém jest zupełnie przekonany, lęka się przecież, aby nieprzyjaciele jey nie przydali coś takiego, czegoby w nich nie znaleźli. Odpowiedziała: *Pogardzałam zawsze ich złością, i gardzę nią teraz.*

Królowa zwykła była rano każdego dnia zapisywać do dziennika to, co się wczoray zdarzyło, a że była dowcipną w uwagach swoich, przyznała się więc, iż niekiedy pewne charaktery otwarcie opisała. Oświadczyła, iż to było jedynie jey rozrywką, a zatém poczytała za rzecz przyzwoitą zniszczyć ten dziennik, gdyżby ją bolało wzniecać nieprzyjemne uczucia w tém, w czém tylko zabawkę dla siebie czynić chciała. Kazała służącey spalić tę xiążkę, co zaraz nastąpiło.

Dziś otworzony będzie testament Królowey w obecności kommissarzy rządowych. Słychać, iż młodego *Austin* zrobiła jedynym dziedzicem majątku swego. Alderman *Wood*, który zawsze prawie był przy niey, dostał małe biórko do pisania, które dawniey należało do Xiążęcia *Kent*, a które Królowa nabyła. Wtedy jeszcze chciał je

kupić Pan *Wood*, a potém często przy nim pisywał w interessach Królowey.

Gazety tuteysze rozmaicie sądzą o śmierci Królowey. Oppozycyyne piszą: „Nieprzyjaciele Królowey z powodu tak niespodziewanego wypadku, patrzą na siebie i pytają: *Albożto my zrobili*? Nie! taka była wola Boska. Jednakże tajemna zgryzota niszczy powoli ciało, i przyprowadza je do pierwiastkowego stanu, to jest obrócenia się w proch, a wyznanie grzechu jest pierwszym krokiem do żalu." Ministeryalne zaś gazety czynią odwrotne zastosowanie. I tak *Morning-Post* wyraża: „Oby kilkodniowe cielesne cierpienia dostoyney ofiary, wzbudziły miłosierdzie Boskie! Oby skłoniły jey ducha do poznania popełnionych na tym świecie błędów i żalu za nie." Wspomniona atoli gazeta czyni uwagę, iż Królowa była bardziey uwiedzioną niżeli zepsutą, i stała się jedynie narzędziem ludzi, którymi pogardzać powinna była.

Jedna z gazet oppozycyynych umieściła taki artykuł o zmarłey Królowey: „Obdarzona wesołym temperamentem, była duszą i ozdobą każdego towarzystwa, w którém się znaydowała. Wspaniała i hoyna w naywyższym stopniu, posiadała umysł, którym dawnieysze członki domu Brunświckiego celowały. Dobra i tkliwa odwiedzała jednego z służących swoich, mającego zaraźliwą chorobę. Przyrodzenie obdarzyło ją darami, które (jak się zdawało) mogły zapewnić własną jey szczęśliwość, i bydź źródłem szczęścia dla innych. Lecz odtąd, jak do Anglii przybyła, życie jey było nieprzerwaném pasmem goryczy i zgryzot."

Pułkownik *Brown*, jeden z członków kommissyi medyolańskiey, która śledziła postępowanie Królowey we Włoszech, przybył d. 7 b. m. o w pół do 11tey wieczorem do *Douvres*, a zatém w 5 minut po jey skonaniu.

Niewiadomo jeszcze, czyli dwór nasz wezmie żałobę? Wyprawiony w tey mierze goniec do Króla, zastanie go zapewne w *Dublinie*. Monarcha bowiem odwiedziwszy margrabiego *Anglesea*, puścił się w dalszą drogę do Irlandyi. Margrabia *Londonderry* (Lord *Castlereagh*) udał się prosto do Irlandyi, i uprzedzi Króla w przybyciu do *Dublinu*, gdzie wiadomość o niebezpieczney chorobie Królowey tak zasmuciła mieszkańców, iż lękają się, aby przysposobione uroczystości nie doznały jakowey zmiany.

Wszystkie gazety tuteysze, obeymujące wiadomość o zgonie Królowey, oprócz tylko *Kuryera*, wyszły z czarną obwódką. Gazety oppozycyyne dają nawet dotąd ten znak w mieyscach, gdzie jest mowa o Królowey.

Nazajutrz po śmierci Królowey, niektóre sklepy tuteysze przez połowę tylko otworzone były, na znak żałoby po Królowey. Dziś jeszcze też samo gdzieniegdzie widzieć się daje. Niższa klassa ludu wydaje ostatni grosz na sprawienie żałoby. Dnia 8 b. m. bito we dzwony na rozmaitych wieżach kościelnych, a niektóre okręty w porcie zawiesiły banderę żałobną.

Lord prezydent tuteyszey stolicy zwoła wkrótce radę gminną, dla wynurzenia w przyzwoitym sposobie uczuć smutku, z powodu tak prędkiego zgonu Królowey.

Wątpią tu, aby się Monarcha nasz powtórnie ożenił.

Przetłumaczono na język angielski i wydrukowano w Londynie pisemko Pana Krug, professora niemieckiego pod tytułem: *Sprawa greków jest sprawą niemców*. Wydrukowano i inne pisemko w tey mierze pod tytułem: *Uwagi nad teraźnieyszym stanem Turcyi*, uważaney pod względami polityczną i handlowym z Angliją.

Umarł dzierżawca w Marisnshire przeżywszy 108 lat. Trzy razy żenił się. Z pierwszey żony miał 30 dzieci, z drugiey 10, z trzeciey 4, a 7 z nieślubnych kobiét. Naystarszy syn jego ma 81 lat więcey od naymłodszego. Przy wyprowadzeniu ciała tego starca na cmentarz było 800 osób z rodziny jego.

W czasie koronacyi Króla, żona ministra Castlereagh miała na sobie dyamentów za 50,000 f. str. (dwa miliony zł. polskich.)

Jenerał hrabia Bertrand, żona jego i dzieci, tudzież jenerał hrabia Montholon przybyli dnia 5 wieczorem do Londynu. Gdy bawili w Portsmouth, panowie angielscy dawali dla nich obiady, a między innymi, gubernator tego portu i miasta.

Doniesiono z Dublina, stolicy Irlandyi, iż tam był wielki obiad pojednania się katolików z protestantami. Zebrało się ich na ten obiad 330, a Lord prezydent miasta przodkował, i wiele toastów wznosił.

W gazecie Ryzkiey *Zuschauer* czytamy między wiadomościami rozmaitemi, co następuje: „Rozchodzą się wieści, że Król Jmć angielski tknięty został apoplexyą, a nawet, że umarł.

Gazety londyńskie donoszą, że znakomity poseł, którego wielu za Xiążęcia *Metternicha* uważało, przybył skrycie z *Wiednia* do *Londynu*, w rzeczy tyczącey się okoliczności greckich; ale wyjechał napowrót, bez uskutecznienia swego zamiaru."

Francya.

(z *Gaz. i Kor. Warsz.*). Słychać, iż Król angielski jadąc do *Hannoweru*, przybędzie wprzódy do *Paryża*.

Hrabia *Stackelberg*, poseł rossyyski przy dworze neapolitańskim, przybył tu z *Londynu*, gdzie był na koronacyi królewskiey. Słychać, iż przywiozł oświadczenie Rossyi, wydane do wszystkich dworów europeyskich, względem greków w Turcyi.

Zapewniają, iż Xiążę *Decazes* chce weyśdź do ministeryum i objąć wydział interessów zagranicznych, pod warunkiem, aby Xiążę *Richelieu* pozostał na urzędzie prezesa rady ministrów, a Pan *Pasquier*, dotychczasowy minister interesów zagranicznych, został mianowany ministrem sprawiedliwości i kanclerzem. Inni przeznaczają Xiążęcia *Talleyrand* na prezesa rady ministrów, jeśliby Xiążę *Richelieu* oddalił się, a Xiążę *Decazes* nie chciał przyjąć tego urzędu. Co się tycze ministeryum woyny, wezwano marszałka *St. Cyr*, aby je znowu objął; lecz się wymówił słabością zdrowia. Jenerał *Dessolles* lub marszałek *Suchet* ma otrzymać ten urząd.

Wiadomo, iż oskarżonych o rozruchy, zaszłe d. 30 marca w *Grenoble*, uwolniono po większey części z więzienia; teraz jednak na żądanie jeneralnego prokuratora, sąd kassacyyny odesłał tę sprawę do trybunału w *Aix*.

Gazety tuteysze *Monitor* i *Dziennik Rozpraw* ogłosiły punkta, które mają bydź w podaném Porcie Ottomańskiey *Ultimatum*, jakoto: a żeby Peloponez (Morea), Niższa Albanija, Tessalija, nadbrzeża i wyspy greckie, były zamieszkane przez samych greków pod opieką Porty, i dostały konstytucyą podobną do szwaycarskiey; aby Multany, Wołoszczyzna i Serwija miały tak-

DODATEK.

Wilno dnia 22 Sierpnia 1821 roku v. s.

FRANCYA.

że konstytucyą, i uwolnione były od wpływu bojarów i zwierzchnictwa Porty, i tworzyły oddzielne wolne kraje; aby kościoły i cześć religiyna przywrócone zostały; aby grekom wynagrodzone były poniesione szkody; aby Turcy nie mieszkali w Peloponezie, dokąd dla odebrania haraczu dwa razy tylko w roku wysyłać ma Porta delegowanych.

Przed kilką dniami przybył tu z Petersburga hrabia Gabriac, pierwszy sekretarz poselstwa tam naszego, z nader ważném zleceniem. Onegday obiadował on u Xięcia Richelieu prezesa rady ministrów. Wczoray wyiechało ztąd pięciu gońców gabinetowych w rozmaite strony.

NIDERLANDY.

(z Gaz. warsz.) *Bruxella dnia* 10 *sierpnia*. Słychać tu o utworzeniu udzielnego Królestwa w Turcyi europeyskiey.

WŁOCHY.

(z *Gaz. Warsz.*) *Neapol dnia 27 lipca*. Król nasz zniósł tymczasowe ministeryum policyi, a wydział ten powierzył dwóm jeneralnym kommissarzom, którzy wkrótce mają podać Monarsze nowy plan do przyszłego utrzymania policyi. Wyznaczył oraz Monarcha kommissyą do rozpoznania administracyi skarbowey, i jednostaynego jey urządzenia.

HISZPANIJA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Madryt dnia 27 lipca*. Rząd odebrał list od Kawalera *Zea*, posła naszego w *Stambule*, w którym donosi, iż starał się zapobiedz okrucieństwom, i wspólnie z posłami innych Mocarstw uczynił mocne w tey mierze przełożenie dywanowi. Lecz usiłowanie jego było nadaremne, i ledwie tyle sprawiło, iż fanatyczne i wściekłe pospólstwo tureckie na jego dom nie napadło.

Sprawa greków mocno obchodzi naszę publiczność, a gazety napełnione są wiadomościami o woynie ich z turkami.

Jedna z naybogatszych wypraw morskich, jakie kiedy z *Kuby* do Hiszpanii wysłano, płynie z *Hawanny* do *Kadyxu*. Wartość jey szacują 100 milionów piastrów hiszpańskich.

Od czasu, jak jenerał Morillo został kapitanem jeneralnym prowincyi naszey, a jenerał Copons naczelnikiem politycznym, Madryt używa spokoyności.

Posłał rząd rozkaz do części woyska, rozłożonego w Starcy-Kastylii, żeby na dawne swe leże powróciła, gdyż już w tey prowincyi przywrócona spokoyność.

Odkryto spisek w Lucena, do którego kilku także duchownych, mających wielki wpływ u ludu należało. Spiskowi ci zaledwo uciec zdążyli.

Kardynał Burbon, arcy-biskup toledański, rozesłał list pasterski do wszystkich klasztorów w jego dyecezyi, przepisujący tryb wybierania urzędników zakonnych.

Minister spraw wewnętrznych, powracając od Króla z Sacedon do Madrytu, miał takie zdarzenie. Gdy jechał przez Ausion, burmistrz żądał od niego, żeby zapłacił za karę 4ry dukaty, którey podpadł za to, iż miał u pojazdu swojego koło zepsute. Powiedział minister, kto jest, i nawet mu paszport pokazał; lecz to nic nie pomogło, i minister musiał 4ry dukaty złożyć.

Przybył tu jenerał francuzki Lagarde, nowy minister przy rządzie naszym.

AUSTRYA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Wiedeń dnia 17 sierpnia*. Cesarstwo Jchmość przybyli dnia 13 b. m. do *Linz*.

Karawana, która d. 28 lipca przybyła do *Belgradu*, przywiozła listy z *Seres* w Macedonii, dochodzące do dnia 6 lipca. Nie donoszą o zajęciu *Saloniki* przez Greków. Skarby kościelne w *Athos*, czyli tak nazwaney świętey górze, sprowadzono w końcu czerwca na eskadrę grecką, krążącą przed *Saloniką*, aby ich turcy nie zabrali. Basza Belgradzki ogłosił falsz wiadomości o zdobyciu *Saloniki* przez greków.

Słychać, iż Xiążęcia *Alexandra Ypsylantego* zaprowadzono do twierdzy Węgierskiey *Mungacz*, niezdrowey i pospolicie przeznaczoney dla więźniów stanu. Towarzyszył mu oficer autryacki. Wspomniony Xiążę miał ledwo 2000 prawdziwych greków w woysku swojem i ci właściwie walczyli z turkami w Multanach i Wołoszczyznie, reszta jego woyska składa się ze zbieraniny ludzi różnych narodów. (*G.B.*)

TURCYA.

(z *Gaz. Korr. Warsz.*) *Stambuł, dnia 14 lipca*. Do popełnionych okrucieństw w *Smyrnie* (w Azyi), należy przydać, iż gdy z portu tego wypływał okręt pod banderą rossyyską z 130 uciekającymi grekami, którzy się podczas okropnych wypadków dnia 17 czerwca schronili, turcy nie zważając na banderę, strzelali, i zatopili okręt, a tych którzy pływaniem ratować się chcieli, pozabijali. (*G. B.*)

Itaka dnia 4 lipca. Nadaremnem było (pisze gazeta hamburska) uroczyste oświadczenie neutralności wysp Jońskich. Od początku samego, konsulowie i okręty angielskie dają turkom pomoc, bez którey nie mogłyby się tak długo trzymać w twierdzach swoich w Morei. Gdy d. 4 kwietnia Grecy powstali w *Patrasso*, turcy zapalili dwie części miasta, a potem cofnęli się do cytadelli. Nazajutrz uzbrojeni Grecy zeszli z góry *Kalawita*, i połączyli się z pobliżkimi włościanami dla opasania cytadelli. Turcy za pomocą Anglików w *Patrasso* używszy statku pocztowego angielskiego *Clifton*, dali znać Baszy dowodzącemu przed *Janiną* i kapitanowi Bejowi (vice-admirałowi tureckiemu) krążącemu w okolicach *Prevesa*, o smutnym swoim stanie. Tłumacz Konsula angielskiego, nazwiskiem *Tomasz Barhold*, przywiozł im odpowiedź na wspomnionym statku. W nocy z d. 14 na 15 kwietnia wysiadło 500 jazdy tureckiey przed *Patrasso*; a obleżeni odebrawszy ten posiłek, ruszyli z cytadelli. Ze zaś przybył razem bryg wojenny turecki i strzelał do miasta, a anglicy rozgłosili, iż 8000 turków nadciągnęło, grecy, którzy przybyli, stracili odwagę, i wrócili w góry. Turcy wpadli do miasta; palili, burzyli i zabijali mieszkańców, jak im się podobało. Konsul francuzki *Pouqueville* dawał wszelką pomoc grekom.

Od granic Tureckich dnia 2 sierpnia. Listy z Morei donoszą, iż Turcy, mimo tyle krwi prze-

laney, kazali powiesić arcy-biskupa *Janiny, Gabryela*, szanownego starca. W *Prevesa* lękano się mocno o los chrześcijan, jeśliby turcy ztamtąd ustąpić mieli; bo w takim razie zwykli zawsze zostawiać ślady okrucieństwa swego. Turcy zaymują jeszcze to miasto i twierdzę, lecz wkrótce podobno będą musieli kapitulować. 12 uzbrojonych okrętów greckich krąży przed wspomnioną twierdzą. Hydryoci i Spezzyoci mają w eskadrze swojey dwie fregaty i korwetę, które turkom niedaleko *Milos* i *Ypsara* zabrali. Spodziewano się co chwila wiadomości o zajęciu *Navarino* przez greków. Wszyscy zagraniczni konsulowie opuścili nadbrzeżne miasto tureckie. Wyprawa greków rozciąga się do całey Etolii i Akarnanii, oraz wszystkich wysp Archipelagu Kapitan Bey stoi z eskadrą swoją blizko *Gomenitza* przed *Korfu*. W *Janina* spodziewano się codziennie nowego uderzenia turków na tę twierdzę.

Okręty greckie zabrały turkom 8000 woyska płynącego do *Milos*. Od początku czerwca zdobyły 12 okrętów wojennych tureckich rozmaitey wielkości.

Podług wiadomości ze Stambułu, Dywan miał ważne rady z posłem austryackim. Stosownie do istniejących traktatów, popierał ten poseł żądania Rossyi, co W. Sultan źle przyjął. Porta wszystkiego używa dla przemówienia Anglii na swoję stronę. Nader uprzeymie obchodzi się teraz z jey posłem. Żąda także Porta pośrednictwa Francyi, ale do niczego w tey mierze przystąpić nie może, gdyż w Stambule nie ma posła franeuzkiego; lecz tylko sprawujący interessa (chargé d'affaires). Angielski poseł naradzał się kilkokrotnie z ministrami Porty względem żądań rossyyskich. Dywan chce uniknąć woyny z Rossyą.

Napadli niedawno Grecy na pięć tureckich okrętów. W tém zbliżyła się flota angielska: Grecy cofnęli się, a Anglicy, uprowadziwszy tureckie okręty do Zante, opatrzyli je w żywność, dostarczywszy jey wprzód twierdzom Lepanto i Patrasso.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 16 sierpnia: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek $89\frac{1}{2}$, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 8, stary rubli 11 kopiejek 90; imperyał rubli 37, kop. 85. —

Wolno Drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cens. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Licytacya.

1 Od Mińskiey Skarbowey Izby obwieszcza się: iż tego roku dnia 17, 18 i 22 nowembra, mają się w niey odbywać targi, dla wypuszczenia Pińskiego trunkowego odkupu w nową dzierżawę, od tego czasu do 1823 roku, na rachunek byłego dzierżawcy tegoż odkupu Pana Rzeczywistego kamerhera Wsiewołożskiego, za niedokładność jego w opłacie odkupney summy, przypadającey na rok po 48,155 rubli assygn. z dziesiątą częścią mieszczan; zatém życzący wziąć takowey odkup w dzierżawę, zechcą przybydź do teyże Izby Skarbowey na terminy wyżey wyrażone z prawnemi i niepodpadającemi żadney wątpliwości ewikcyami.

Sowietnik Jan Miezencow.

Podrad.

1 Z rozkazu Rządu Gubernskiego Wileńskiego wzywają się życzący wziąć na siebie reperacyą w domie byłym Zienkowiczow na ulicy trockiey w mieście Wilnie sytuowanym, jako to: naprawienie dachu, okien, podłóg, malowanie pokojow, i t. d. na co będzie odbywać się licytacya w sądowey izbie policyiney, w terminach 26, 29 i 31 dni, teraźnieyszego mca augusta. Zatem życzący wziąć na siebie podrad takowey reperacyi, zechcą jawić się do licytacyi w dniach przeznaczonych do sądowey izby policyiney. Datt 22 augusta 1821 roku.

Przedaż.

1 Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie za dług należący do tuteyszey izby powszechney opieki, będzie przedawać się z publicznego targu dom murowany mieszczanina mińskiego żyda Leyby Mowszowicza Goldyna, ze wszystkiém do niego należącém zabudowaniem i placem, znaydujący się w mieście Mińsku na ulicy Kowdanowskiey, przynoszący rocznego dochodu 160 rubli srebr., a za lat dziesięć wynosi 1600 rubli srebr.; zatém życzący nabydź takowy dom zechcą przybydź do tego gubernialnego Rządu na terminy: pierwszy dnia 26, augusta drugi 19 septembra idącego roku, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące od czasu wydrukowania, które późniey nastąpi w gazetach Sanktpetersburskich lub moskiewskich. Dnia 11 augusta 1821 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

---

1 Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w tymże Rządzie za dług należący do tuteyszey izby powszechney opieki, będzie przedawać się z publicznego targu dom murowany mińskiego mieszczanina żyda Jankiela Goldberga, ze wszystkiém do niego należącém murowanym i drewnianym zabudowaniem i placem, znaydujący się w mieście Mińsku na ulicy szkolno niemiezkiey, przynoszący rocznego dochodu srebr. 200 rubli; a za lat dziesięć wynosi 2000 rubli srebr.; zatém życzący nabydź takowy dom zechcą przybydź do tego Rządu na terminy, pierwszy dnia 24 augusta, drugi 18 septembra idącego roku, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące od czasu wydrukowania, które później nastąpi w gazetach sanktpetersburskich lub moskiewskich. Dnia 11 augusta 1821 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

Uwiadomienie.

1 Stosownie do ogłoszonego prospektu na dzieło muzyczne Rennera pod d. 20 czerwca r. b. dwie dalsze sztuki: 1) Variations sur un thême autrichien. 2) Rondeau facile pour le Pianoforto, *wyszły z pod prassy sztycharskiey i wydają się prenumeratorom w księgarni uniwersyteckiey u Józefa Zawadzkiego.*

Przedaż i aręda domu.

1. Od Rządu Gubernialnego Litewsko-Grodzieńskiego ogłasza się: iż w tuteyszey gubernii w powiatowém mieście Słonimie, znaydujący się murowany dom żyda Chaima Owsiejowicza Łandy, oddany na ewikcyą różney dostawy prowiantu za mieszkańca nowogródzkiego żyda Wulfa Wielbiszewicza, który popadł wzyskaniu, naznaczony na przedaż publiczną, dla nabycia którego wzywają się życzący, którzy mają przybydź dla targow na pierwsze, dwa terminy, to jest: dnia 29 i 30 następującego miesiąca augusta do Rzą-

tusza słonimskiego, a dla przetargu do tego gubernialnego Rządu za trzy miesiące od dnia wydrukowania ogłoszenia; które poźniey nastąpi w gazetach Sankt-Petersburskich lub Moskiewskich; przytém także ogłasza się: iż wyrażony dom, wprzód nim się przeda, wypuszczony będzie w dzierżawę arendowną, zatem życząoy wziąć ten dom w arendę, mają przybydź dla targow na też terminy do Ratusza słonimskiego. Julii 29 dnia 1821 roku. *Expedytor Krupowicz.*

Przedaż Domow.

2. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż dla zaspokojenia przysądzoney przez Rządzący Senat pretensyi mięszczanina mińskiego żyda Leyzera Lachowskiego, przeznaczone na przedaż z publicznego targu majątki, znaydujące się w mieście Mińsku osob następujących, a mianowicie: mińskiego mieszczanina Mowszy Grynhauza dwa domy drewniane, ocenione w ogóle do 1700 rubli; byłych członkow magistratu miasta Mińska: Ratmana Krzysztofa Siemienkiewicza dom drewniany, oceniony do 1200 rubli, Ławnika Zwańskiego dom drewniany oceniony do 700 rubli, i pisarza Stankiewicza dom drewniany, oceniony do 500 rubli; zatém życzący nabydź takowe domy, zechcą przybydź do tego Rządu na terminy: pierwszy dnia 1 septembra, drugi 5 oktobra teraźnieyszego roku, a trzeci i ostateczny od dnia wydrukowania ogłoszenia w gazetach publicznych i Kuryerze Litewskim, gdzie ono poźniey nastąpi. Za przybyciem życzących okazane im będą w Rządzie opisy przedających się majątkow i warunki do targow. Dnia 6 augusta 1821 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

List Gończy.

2 Z majętności Solecznik dziedzictwa JW Hrabiego Chodkiewicza, w dniu 13 augusta roku idącego, poddani Tomasz i Józef Bracia rodzeni Memulowie a przezwawszy się Mąkiewiczami, i mający świadectwo drukowane, że podali się do wywodu szlachectwa: umieją oni rzemiosło Bendnarskie, gdzie zabrawszy wiele skarbowych narzędzi bendnarskich i stolarskich, oraz niemało we dworze poczyniwszy szkod zbiegli w nocy. Fizognomia Tomasza, urody średniey, włosow ciemnych rusych i Bakambardow dobrze zarosłych, oczu ciemnych, nosa małego, mający lat 23 Józefa zaś urody średniey, wysmukły, suchorlawy, włosow światło-rusych, twarzy okrągławy, nieco ospowaty, nosa długiego czytać umie na druku, ma lat 18; ktoby o takich ludziach wiedział, uprasza się onych dostawić do naybliższy zwierzchności.

Ogłoszenie.

5 Sąd Magistratu Miasta Wilna zaymując się ciągle na Sesyach poobiednich, rozbiorem sprawy Konkursowey zmarłego Johana Efroima Frohlenda zegarmistrza uwiadamia wszystkich Kredytorów, preetensorow i debitorów tegoż Frohlanda, iż na dniu 25 idącego mca sierpnia i roku o godzinie trzeciey popołudniu w sali ratuszowey, ustanowiony Dekret oczewisty stronom ogłaszać będzie. Oczem ażeby interessowane strony były wiadomemi, ninieyszą trzykrotną awizacyą zamieszcza Dat. 1821 mca sierpnia 11 dnia.

Marcin Straus Rad. Mias. Wilne,

Podrad.

2. Od mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż dla wystawienia w mieście Mińsku murowanego turemnego zamku z pokryciem żelaznym, stosownie do potwierdzonego przez JW. Zarządzającego Ministeryum spraw wewnętrznych planu, fasady, przecięcia i smiety, podług którey wyrachowano na takową budowę assyg. 259,283 rubli), będą odbywać się w mińskiey skarbowey izbie targi w roku teraźnieyszym miesiącu grudniu: pierwszy dnia 12, drugi 14, trzeci 16, a przetarg dnia 19 tegoż miesiąca; zatém życzący przyjąć na siebie takową budowę, zechcą przybydź do izby skarbowey z dostateczną trzeciey części ewikcyą, która naymniey wynosić ma do 80,000 rubli, z tém, że zadatkowa summa, jaka przy zawarciu kontraktu podradczykowi wydana bydź może, powinna bydź zabezpieczona osóbną kaucyą: warunki zaś do targow, także plan zamku turemnego, fasadę, przecięcie i smietę, mogą życzący w każdym czasie widzieć i rozpatrywać w izbie skarbowey. Dnia 6 augusta 1821 roku.

Mińskiego gubernialnego Rządu Sekretarz, Radzca tytularny Felicyan Arcimowicz.

Oświadczenie.

2 Excerpt oświadczenia w dacie niżey wyrażoney zapisanego z protokułu magistratu miasta Mińska w roku teraźnieyszym 1821 miesiąca augusta dnia 15 pod pieczęcią urzędową tegoż magistratu stronie potrzebującey jest wydan.

Roku 1821 mca augusta 11 dnia. Na urzędzie Jego Imperatorskiey Mości magistratu miasta Mińska oświadczenie wespół z remanifestem umieszczeniem Star. Wulfa Hirszowicza Szymchowicza kupca Mińskiego na Star. Isera Abramowicza Liwszyca także kupca Mińskiego i przeciwko zapisanemu przy niego oświadczeniu w magistracie miasta Mińska pod datą julii 19 dnia idącego roku i do gazet Kuryera Lit. umieszczonemu zapisuje się w treści następney: nieco innego powodowało obżgo Isera Abramowicza do zapisania takiego oświadczenia i umieszczenia onego do gazet jak same jego osobiste ku żał. nieukontentowanie, a to za uczynioną przez żałgo w magistracie Mińskim na niego protestacyą, z okazyi niepłacenia zapożyczonych i rękodaynie wziętych na wexel rubli sr. trzech tysięcy, a poźniey za wydaną ku odebraniu tychże pieniędzy Star. Wulfowi Izraelowiczowi plenipotencyą zapisał wprawdzie obżny manifestu prz dnio jescze, to jest w roku 1819 xbra 16 dnia, o którym dotąd żałcy niewiedział i referując się do tegoż powtorzył swoją protestacyą na samą krzywdę żał. mieszcząc w oney wyrazy na obronę niky nigdy niepożyczonego długu wszelako wypisuje się z tém, że wydał wexel z podpisem hebrayskim przeciwko czemz nie ma potrzeby żał. obszernie tłumaczyć się gdyż z pewnością sądzi że cała publiczność oddawna moję osobę znając temu wierzyć niebędzie, a że żał. za wexlem wyżey rzeczonym i nie po hebraysku lecz za podpisem własnoręcznym obżgo w ruskim dialekcie wydanym zyscze u Sądu nietylko satysfakcyą ale nadło obżny będzie się wstydzić postępkow swoich i w nadgrodę onych odbierze przyzwoitą z prawa i naywyższych ukazow wypadającą karę, aby więc cała publiczność o tem wiedziała, że obżny Iser z powodu tylko niechęci placenia żał. rzetelnego swoiego długu umieścił do gazet krzywdzące honor żał. oświadczenie, na które tedy odpowiadając żał. przy zapisaniu niniejszego remanifestu na wzajem umieszczonym w gazecie Kuryera Lit. mieć żąda. U tego oświadczenia podpisani się następne Wulf Hirszowicz Szymchowicz.

O zgodności z protokułem i możności umieszczenia w gazetach świadczę. Adam Makarewicz Pisarz.

Dzierżawa dóbr skarbowych.

3 Izba Skarbowa Litewsko Grodzieńska przez ninieysze ogłoszenie podaje ku powszechney wiadomości, iż na pozostałe dobra skarbowe wakujące w poniższey tabelli wyrażone, na mocy zaleceń zwierzchniczych dla oddania onych z d. 12 kwietnia 1822 roku w 12 letnią dzierżawę, przeznacza się licytacya, która odbywać się będzie w terminach pierwsza d. 12 druga dnia 20 mca stycznia i trzecia ostateczna d. 10 mca lutego, następnego 1822 r. życzący więc zadzierżawić takowe dobra; mają przybyć na wzmienione termina do izby skarbowey Grodzieńskiey z należnemi ku obespieczeniu skarbu kaucyami, o stanie zaś, intratach, i dalszych szczegółach dobr oddających się w dzierżawę, powezmą dokładną wiadomość z Inwentarzy w teyże izbie skarbowey znaydujących się.

Tabella dobr Skarbowych wakujących, oddających się w 12 letnią arędowną possesyą od dnia 12 (kwietnia 1822) roku.

Nazwiska Powiatow i dobr w nich położonych	Folwarki	Wsie	Liczba: Dymow	Liczba: Dusz męzkich wedle ostatniey rewizyi	Illość ziemi: Gruntu ornego i Łąki: Włoki	Gruntu ornego i Łąki: Morgi	Lasu i zarośli: Włoki	Lasu i zarośli: Morgi	Roczna intrata srebrem: Ruble	Kop.
W Powiecie Grodzieńskim.										
Polwark Skomoroszki z pięciu wsiami Skomoroszki Trochimy, Łapieniowce, Choyniany i Pohorżany tudzież 90 morgow łąki.	1	5	59	116	62	16	w teyi llości i łąki		892	20⅝
Wieś Wiszniówka	—	1	17	58	26	13	z łąkami		259	59¼
W Powiecie Lidzkim.										
Dzierżawa Likance	—	—	—	—	4	—	1	—	9	—
Dzierżawa Uholniki	—	—	—	—	1	4½	—	—	13	20
W Powiecie Nowogródzkim.										
Dzierżawa Kucharzewszczyzna	—	—	—	—	1	23¼	las nie wymierzony.		32	—
Pustosz Lipniszki	—	—	—	—	1	12½	1	20½	9	—
W Powiecie Słonimskim.										
Dzierżawa Chodziewicze	—	—	—	—	5	z łąkami			115	25
W Powiecie Kobryńskim.										
Starostwo Kalilskie	1	1	2	6	6	25	—	—	59	50
W Powiecie Wołkowyskim.										
Dzierżawa Męczeli	—	—	—	—	Ziemia nie wymierzona na niey się usiewa różnego zboża beczek 7 i pół i ukasza się siana wozow 6				47	50

Sowietnik Antoni Szymonolewicz.
Bernard Kudorowski Sekretarz Guberński.

NOWE DZIEŁA.

W Xięgarni Fryderyka Moritza znaydują się następujące nowe dzieła:

Podróż do Persyi w orszaku poselstwa rossyyskiego w roku 1817, pod naczelnictwem jenerała Jermołowa, wydana przez Maurycego Kotzebue, tłumaczył z francuzkiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza. 1821, 12mo str. 325, ded. i przem. 10, rejestru 5. Cena . . . kop. 60.

Anatol przez Panią De Gay, tłumaczył z francuzkiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza, 1821. T. I, str. 185 i nieliczb. 6, T. II, liczbowany w ciągu z pierwszym t. j. 185—386. Cena . . . . kop. 60.

Uwiadomienie.

3. Opieka dworzańska powiatu zawileyskiego podaje do wiadomości: iż w skutek Ukazu Rządu Gubernskiego w roku teraźnieyszym miesiąca julii 23 dnia za N. 16,907 nastałego, w dniach 18, 20 i 22 idącego miesiąca augusta, będzie się odbywać w ninieyszey opiece licytacya, na wypuszczenie w arędę majątku Polesia JW. Wincentego Bortkiewicza byłego v. marszałka Zawil. z którego podług inwentarza wykazano intraty rubli sr. 3,022 kopiejek 73, za należność summy dla kommisyi edukacyyney. Życzący wziąć w dzierżawę takowy majątek raczą przybyć do Święcian na powyższe termina z dostatecznemi ewikcyami, o swobodności poświadczonemi. Dat roku 1821 miesiąca augusta 8 dnia.

Takową awizacyą do Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego wydrukowania i ogłoszenia podając podpisuję Prezes opieki zawileyski i powiatowy marszałek dworu Jego Cesarskiey Mości Kamerjankier i kawaler Hrabia Mostowski.

Sądy Exdywizorskie.

3 Sąd Taxatorsko exdywizorski skutkiem remissy Sądu Gl. minskiego 2go departamentu i po niey nastałego Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Rządzącego Senatu, niemniey zapadłych w departamencie postanowień, w terminie przez też wyroki to jest: dniu 12 stycznia roku bieżącego do majętności Bucewicz w pcie mińskim leżącey kompletnie zgromadzony, akt exdywizyi dóbr JW. Józefa Wańkowicza Sztatskiego Sowietnika i różnych orderow kawalera zareasumował, pierwszozjazdowemu terminowi właściwe judicata dopełnił, tudzież powtórny zjazd swoy na dzień 15 7bra roku tegoż zadeterminował. Na jakowy ażeby JW W. i W W. kredytorowie i pretensorowie do majętności Bucewicz ze wszelką gotowością stawali zawiadamia, roku 1821 stycznia dnia. Wiktor Orda sadow Ziemskich Pińskich i Exd. Prezydent. Józefat Iwanowski Exdywizor. Fortunat Komorowski Sędzia Ziem. Ptu Sienienskiego Exdywizor.

Wyjeżdża za granicę.

1 Odjeżdża za granicę do Królestwa Pruskiego do miasta Memla Nassauski poddany Iohan Tepfer, z żoną Ewą i krewną jey Julianną Rels.

2 Do Austryi, Prus i Saxonii Kowieński obywatel Eliasz Abelowicz Sołowieyczyk na miesięcy 5.

Obserwacye meterologiczne.	Czas obserwacyi		Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powiet.
	dnia 20	średnia	27 cal. 9 03 lin.	+10 5	stopni	Północ. Wschodni	Pogoda
	dnia 21	średnia	27 — 9,9 —	+10,08	— —	Północny	Pogoda
	dnia 22	godz. 6	27 — 9,9 —	+5,25	— —	Zachodni	Pogoda